

2009D42713

23490-566

Geannoteerde agenda JBZ-Raad, 21 september 2009

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld

De vaste commissie voor Justitie en de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben enkele vragen en opmerkingen over de geannoteerde agenda JBZ-Raad d.d. 21 september 2009. Deze vragen, alsmede de daarop opgegeven antwoorden, zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,
De Pater-van der Meer

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Leerdam

Adjunct-griffier van de vaste commissie voor Justitie,
Puts

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

II. Reactie van het kabinet

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

Naar aanleiding van het verslag van de informele JBZ Raad d.d. 17 juli 2009

In de informele JBZ-Raad van juni jongstleden is vooruitgekeken naar het komende Stockholmprogramma. De leden van de CDA-fractie komen hierop zeker terug tijdens het algemeen overleg hierover in de Kamer begin oktober, maar willen naar aanleiding van hetgeen de staatssecretaris van Justitie tijdens de informele raad heeft uitgesproken een vraag stellen. Terecht heeft de staatssecretaris prioriteit gesteld bij een gemeenschappelijk Europees asielstelsel en bij de wens te komen tot harmonisatie van de uitvoeringspraktijken in de lidstaten via praktische samenwerking. Specifiek bracht zij daarbij de General Directors» Immigration Services Conference (GDISC), het netwerk van nationale directeuren immigratieorganisaties uit landen van de Europese Unie, onder de aandacht. De leden van de CDA-fractie zijn met de staatssecretaris van Justitie van mening dat, sprekende over praktische samenwerking, specifieke vermelding naar dit netwerk logisch is omdat inderdaad juist dit netwerk daarin grote meerwaarde kan hebben. Uit de jaarlijkse bijeenkomsten van dit netwerk zijn al veel positieve praktisch inzetbare projecten en uitwisseling van expertise tot stand gekomen. De ondersteuning vanuit de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) in Malta is daar een goed voorbeeld van. Is het waar dat de Europese Commissie, naar aanleiding van een besluit van het European Asylum Support Office (EASO), niet meer bereid zou zijn de activiteiten en de jaarlijkse asielconferentie van GDISC te subsidiëren? Zo ja, deelt u dan de mening dat dit een enorme aderslating is, juist op het vlak van praktische samenwerking, een punt waar Nederland als het gaat om harmonisatie juist zo kien op is? Daarnaast staat GDISC voor meer dan alleen uitwisseling op asiel. Kan het niet langer financieren van de activiteiten van dit netwerk er niet toe leiden dat kennis en ervaring betreffende onderwerpen als reguliere migratie en of illegale migratie onvoldoende kunnen worden uitgewisseld? De leden van de CDA-fractie hebben altijd begrepen dat de bedoeling van het EASO was een praktisch asielagentschap te zijn dat garant staat voor uitwisseling van expertise, dat partners werkend op dit vlak en expertise bijeen brengt en dat ook de staatssecretaris deze mening was toegedaan. Hoe beoordeelt u de huidige ontwikkeling? Ziet u reden tot bijstelling en zo ja, wordt dat dan ook de inzet van de Nederlandse regering in de komende JBZ-Raad?

Deze leden vragen of het waar is dat het project, mede ingezet door de IND, om de inzetbare capaciteit in Malta te vergroten, lijkt te zijn afgefallen voor financiële ondersteuning? Acht u dit, gezien de doelstelling van dit project en de problemen waar Malta voor staat, een logische en verantwoorde gang van zaken? Voortzetting van het project faciliteert Malta immers in het kunnen ontwikkelen van betere en snellere

asielprocedures. Als er inderdaad sprake is van het niet honoreren van financiering van dit project door Brussel, wat zijn dan de mogelijkheden van continuering van het project? Is Nederland eventueel bereid de financiering over te nemen?

Naar aanleiding van de geannoteerde agenda

A-punten:

2a. Diverse Visa-overeenkomsten

De leden van de CDA-fractie vragen wat de achtergrond is van het sluiten van visumvrijstellingsovereenkomsten met deze eilandstaten. Is aan te geven hoeveel personen mogelijk gebruik zullen gaan maken van die vrijstelling?

2c. «Wijziging van de begroting van C.SIS»

De leden van de CDA-fractie vragen wat thans de verwachtingen zijn inzake de daadwerkelijke implementatie van Schengen-informatisysteem II (hierna: SIS II).

2d. en 2e. Onderhandelingen met Colombia en Macedonië

De aan het woord zijnde leden willen graag weten op welke terreinen de operationele samenwerking met Colombia en Macedonië is gericht. Met welk doel worden de persoonsgegevens uitgewisseld?

2g. «Strategie inzake de volledige rechten van en verbeterde ondersteuning van personen die slachtoffer worden van criminaliteit in de EU»

Deze leden vragen waarom de Europese Commissie het voorstel tot opschorting doet. Op welke manier zal het onderwerp naar verwachting in het Stockholmprogramma gestalte krijgen?

2h. Kinderpornografie op internet

De leden van de CDA-fractie vragen wat het Nederlandse standpunt is over deze aangelegenheid.

2j. Verslag GCO

De aan het woord zijnde leden vragen of er naar aanleiding van de bevindingen in het verslag bepaalde acties wenselijk zijn en of die worden ondernomen.

B-punten:

2. Instelling van een gemeenschappelijk EU-hervestigingsprogramma

De leden van de CDA-fractie willen graag hun waardering en een compliment hiervoor uitspreken, omdat de Nederlandse bijdrage aan de totstandkoming ervan van cruciaal belang was en nog steeds is.

3. Niet-begeleide minderjarigen

De aan het woord zijnde leden vragen of kan worden aangegeven welke nationaliteiten het hier betreft en uit en via welke landen zij naar de EU komen? Geeft de geschetste ontwikkeling aanleiding tot intensivering van de inzet van de Snelle Actieteam (SAT's)?

4. Richtlijn 2004/38/EG betreffende vrij verkeer

De leden van de CDA-fractie merken op dat wordt aangegeven dat de mededeling uitsluitend het standpunt van de Europese Commissie verwoordt en niet noodzakelijkerwijs wordt bevestigd door het Hof van

Justitie van de EG. Waarom is de inhoud van de mededeling (klaarblijkelijk) niet voorgelegd aan het Hof? Zal dat alsnog gebeuren? Moet niet worden voorkomen dat de Commissie de lidstaten wellicht op een verkeerd spoor zet als later zou blijken dat het Hof toch weer wat anders tegen bepaalde elementen aankijkt?

Voorts vragen deze leden aan welke vormen van bewijs van een duurzame partnerrelatie moet worden gedacht? Welke concrete stappen zijn te verwachten inzake de aanpak van de Europaroute?

De leden van de CDA-fractie ondersteunen de Nederlandse inzet voor een discussie over inburgering in verband met intra-EU-migratie. De Europese Commissie geeft aan dat de Richtlijn uitsluitend vrijwillige inburgering toelaat. Wat zijn de mogelijkheden en welk draagvlak is er om te komen tot verplichtende inburgering en aanpassing van de Richtlijn daartoe?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

A-punten:

2a. Visa

De leden van de PvdA-fractie vragen of er binnen afzienbare tijd nog meer overeenkomsten tot vrijstelling van de visumplicht vallen te verwachten. Op grond van welke criteria wordt getoetst of er met een ander land sprake kan zijn van een vrijstelling voor het aanvragen van een visum?

2c. «Wijziging van de begroting van C.SIS»

De leden van de PvdA-fractie vragen of er nog meer overschrijdingen van het budget zijn te verwachten nu de implementatie van SIS II vertraagd blijft.

2d. en 2e. Onderhandelingen met Colombia en Macedonië

De leden van de PvdA-fractie nemen aan dat met de samenwerking met Colombia en Macedonië er ook sprake zal zijn van het door Nederland verstrekken van vertrouwelijke gegevens aan die landen. Zo ja, hoe kan worden gewaarborgd dat die gegevens in die landen goed worden beschermd tegen misbruik door derden? Ofschoon de leden van de PvdA-fractie de inspanningen tot het herstel van de rechtsstaat in Colombia van harte toejuichen, hebben zij nu toch nog vragen over in hoeverre die rechtsstaat daar nu al toestaat dat er sprake kan zijn van bijvoorbeeld uitwisseling van persoonsgegevens. Kan daarop worden ingegaan?

2g. «Strategie inzake de volledige rechten van en verbeterde ondersteuning van personen die slachtoffer worden van criminaliteit in de EU»

De aan het woord zijnde leden vragen wat er concreet bedoeld wordt met de zinsnede ««meer aandacht voor de positie van het slachtoffer in het strafproces»»in het Stockholmprogramma.

2h. Kinderpornografie op internet

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de verhouding is tussen de inspanningen van de Europese Commissie inzake het bestrijden van kinderporno en de activiteiten van de Raad van Europa op dat gebied. In hoeverre wordt dit beleid op elkaar afgestemd?

Deze leden kunnen zich geheel vinden in de aanbeveling om financiële samenwerkingsverbanden op te richten teneinde de opsporing van kinderpornografie te verbeteren. Hoe gaat het kabinet deze oproep concreet uitwerken? Bestaat er binnen de financiële instellingen en

autoriteiten voldoende «sense of urgency» om in dit kader samen te werken? Zo ja, waar blijkt dit uit? Zo nee, hoe gaat u dit bewerkstelligen?

B-punten:

2. Instelling van een gemeenschappelijk EU-hervestigingsprogramma

Deelt u de mening van de leden van de PvdA-fractie dat het EU hervestigingsprogramma voor vluchtelingen ter aanvulling dient van reeds bestaande internationale verplichtingen van de EU-lidstaten om asielverzoeken op een zorgvuldige wijze te beoordelen en zo nodig de betrokkenen bescherming te verlenen?

Begrijpen de aan het woord zijnde leden goed dat het EU hervestigingsprogramma behelst dat deelname van de lidstaten aan de hervestigingsprogramma's op vrijwillige basis plaatsvindt? Kan dit punt nader worden toegelicht? Op welke wijze worden de lidstaten gestimuleerd om wel deel te nemen aan de hervestigingsprogramma's?

De leden van de PvdA-fractie willen graag vernemen welke groepen vluchtelingen het kabinet voor ogen heeft waaraan prioriteit zou dienen te worden gegeven in het kader van hervestiging binnen de EU. Kan hierbij bijvoorbeeld worden gedacht aan Iraakse vluchtelingen afkomstig uit Syrië en Jordanië?

3. Niet-begeleide minderjarigen

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de inzet van het kabinet zal zijn in het kader van de toenemende stroom alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie vragen hoe groot nu de behoefte aan een gemeenschappelijk referentiekader was bij het Nederlandse bedrijfsleven en of de behoefte van het bedrijfsleven de enige of belangrijkste maatstaf had moeten zijn. Deze leden betwijfelen ook de mate van de problemen, die met een gemeenschappelijk referentiekader zullen worden opgelost. Graag ontvangen zij een reactie daarop.

Deze leden blijven ongerust en benadrukken nogmaals geen Europees Burgerlijk Wetboek te wensen. De «gereedschapskist» die nu wordt gemaakt, wordt een gemeenschappelijke inspiratiebron voor het wetgevingsproces en kan ook een inspiratiebron voor het Europese Hof van Justitie worden. Denkt de regering niet dat hierdoor de invloed van dit gemeenschappelijk referentiekader toch kan toenemen, ondanks de beperkingen die er op dit moment nog aan zijn gesteld?

A-punten:

2a.

De leden van de SP-fractie constateren dat met een aantal kleinere staten (onder andere de Bahamas, Barbados, etc.) wordt afgesproken dat hun onderdanen geen visum voor kort verblijf meer nodig hebben. Op grond waarvan wordt hiertoe besloten en welke afwegingen gaan daaraan vooraf? Graag een korte toelichting.

2d. en 2e.

De leden van de SP-fractie constateren dat er toestemming wordt gegeven aan Europol om onderhandelingen te starten met Colombia en Macedonië die moeten leiden tot operationele samenwerking. In hoeverre wordt nu bekeken of de gegevensbescherming in deze landen op orde is

en is dat een absolute voorwaarde om op enig moment persoonsgegevens te gaan delen of uit te wisselen?

2h.

Volgens de leden van de SP-fractie is de bestrijding van kinderpornografie en cybercriminaliteit bij uitstek een onderwerp dat grenzen overschrijdt en waar de JBZ-Raad zich vol op moet richten. Er zijn Raadsconclusies over financiële samenwerkingsverbanden en een oproep aan de lidstaten om serieus hiermee aan de slag te gaan, maar erg concreet wordt dit nog niet. Wat is de voortgang in Europese samenwerking op het punt dat financiële instellingen als aanknopingspunt gebruikt gaan worden om tot opsporing van deze strafbare feiten over te gaan? Is er wel voortgang op dit punt en bereidheid onder de lidstaten om dit gezamenlijk aan te pakken?

De leden van de SP-fractie vragen naar de Nederlandse inzet tot nu toe ten aanzien van de problematiek rond de Zuidelijke lidstaten (agendapunt B1), die onevenredig veel illegale migranten op hun grondgebied krijgen vanwege de geografische ligging. Griekenland, Malta en Italië hebben serieuze problemen. Mensenrechtenorganisaties berichten voortdurend over mensenrechtenschendingen, bijvoorbeeld ten aanzien van bootmigranten. Zo is het in Italië al vast beleid migranten per direct terug te sturen naar Libië zonder de mogelijkheid te bieden asiel aan te vragen terwijl Libië het Vluchtelingenverdrag niet heeft ondertekend. Heeft Nederland Italië hier reeds op aangesproken? Ook in Griekenland blijven er problemen. Blijft de inzet van Nederland slechts beperkt tot praktische hulp aan Griekenland, door bijvoorbeeld enkele IND'ers en tolken daar heen te sturen? In hoeverre worden daarmee de problemen opgelost en wat doen andere landen?

De aan het woord zijnde leden constateren dat van alle vluchtelingen die hergevestigd zijn in 2008, slechts 6,7% hergevestigd is in Europa. Deze leden vragen of het Europees hervestigingsprogramma voldoende ambitieus is. Waarom zijn in het verleden vluchtelingen die zijn overgenomen van Malta meegeteld voor het hervestigingsquotum? Bent u bereid in de toekomst helder onderscheid te maken tussen hervestiging en het overnemen van vluchtelingen tussen Europese landen onderling? Zo nee, waarom niet?

De leden van de SP-fractie vragen de regering of er initiatieven van de Europese Commissie of lidstaten zijn om gezamenlijk op te trekken voor wat betreft de mogelijkheden voor opvang in de regio.

B-punten:

3.

De leden van de SP-fractie merken op dat er wordt geconstateerd dat het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen toeneemt. Dit onderwerp is op de agenda geplaatst, maar aan wat voor soort voorstellen wordt dan gedacht in Europa? Wanneer kan de Kamer de notitie van de staatssecretaris over kinderen in het vreemdelingenrecht verwachten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met veel belangstelling kennisgenomen van de brief van de minister en de staatssecretaris van justitie en de minister van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties betreffende de geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad d.d. 21 september 2009. Zij hebben hier enkele vragen en opmerkingen bij.

De leden van de VVD-fractie zijn ontevreden over de kwaliteit van de geleverde geannoteerde agenda. Uit de annotaties bij de geagendeerde onderwerpen kan niet worden opgemaakt, uitzonderingen daargelaten, wat de inzet van het kabinet bij de bespreking zal zijn. De leden achten dit kwalijk en dringen er op aan dat de eerstvolgende geannoteerde agenda wel de inzet van het kabinet zal bevatten.

A-punten:

2c.

De leden van de VVD-fractie zijn ernstig verontrust over de oplopende kosten door de vertraagde implementatie van SIS II. Kan worden aangegeven hoe lang nog wordt doorgegaan met de extra uitgaven voor de implementatie van SIS II? Is het niet goedkoper om het huidige systeem te updaten? Er is verder sprake van een meevaller in de begroting van het SISNET. Deze leden willen graag vernemen waar die meevaller mee te maken heeft.

B-punten:

1.

De leden van de VVD-fractie onderschrijven het belang van de aanpak van de illegale immigratie in de Middellandse Zeeregio. Zij lezen dat de Europese Raad van juni 2009 conclusies heeft aangenomen, waarin een aantal korte termijn maatregelen worden gedefinieerd. Wat is uw reactie op deze conclusies en korte termijn maatregelen? Kunt u bovendien aangeven op welke delen prestatie-indicatoren zijn geformuleerd en wat deze zijn? Kunt u de voortgangsrapportage die u bij de bijeenkomst van de aankomende Raad zult ontvangen, inclusief kabinetsreactie, aan de Kamer doen toekomen?

2.

De leden van de VVD-fractie vernemen graag wat de inzet zal zijn bij de bespreking van de instelling van een gemeenschappelijk EU-hervestigingsprogramma. Hoe verhoudt zich deze hervestiging met de reeds bestaande Nederlandse quota voor uitgenodigde vluchtelingen? De leden van de VVD-fractie benadrukken het belang van het behoud van de nationale bevoegdheden op het gebied van de toelating van vluchtelingen.

3.

De leden van de VVD-fractie zijn verheugd dat de Raad het belang van bijzondere aandacht voor de problematiek omtrent de alleenstaande minderjarige vreemdelingen erkent. worden aangegeven waar door het kabinet op wordt ingezet bij de bespreking?

4.

De leden van de VVD-fractie verzoeken u om nadrukkelijk stil te staan bij de gepubliceerde richtsnoeren van de Europese Commissie en het Europees Parlement inzake de toepassing van Richtlijn 2004/38/EG. Kan uiteengezet worden wat de consequenties van deze richtsnoeren zijn voor Nederland en het Nederlandse toelatingsbeleid? Kan worden aangegeven op welke onderdelen de Nederlandse wet- en regelgeving niet voldoet aan de in de Richtlijn gestelde vereisten? Wat zijn de consequenties van de in de richtsnoeren aangegeven mogelijkheden tot het uitzetten van criminele EU-burgers?

Deze leden zijn in het bijzonder geïnteresseerd in de mogelijkheid van «het gebruik van gemeenschapsrecht met geen ander doel dan het omzeilen van nationale toelatingsvoorwaarden» als «rechtsmisbruik»

kan worden gekenmerkt. Betekent dit dat de Europaroute gedicht kan worden? Kunt u de gevolgen van dit onderdeel van de richtsnoeren nauwgezet uiteenzetten?

COM(2009)322

De leden van de VVD-fractie verzoeken de staatssecretaris nogmaals de Kamer inzage te verschaffen in de evaluatieverslagen van het effect van de Immigration Liaison Officers (ILO)- werkzaamheden opdat de Kamer het voorstel van de Europese Commissie verantwoord in overweging kan nemen.

II. Reactie van het kabinet